

سومین کنفرانس بین المللی پژوهش های کاربردی در مهندسی سازه و مدیریت ساخت دانشگاه صنعتی شریف - تیر ۱۳۹۸

بررسی مشکلات موجود در رابطه با سواحل ایران

امیر شریعت ناصری، علی نجفی

۱- دانشجویی کارشناسی ارشد عمران گرایش مهندسی و مدیریت ساخت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد

الکترونیکی، مهندسی عمران، تهران، ایران

۲- مدرس، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد الکترونیکی، مهندسی عمران، تهران، ایران

⋮

Sazmand1@yahoo.com

خلاصه

اهمیت حفظ و حراست از سواحل و نظارت دقیق بر چگونگی بهره‌برداری و استفاده بهینه از این عرصه‌ها و استقرار و بارگذاری فعالیت‌های گوناگون انسانی در این عرصه‌ها، با توجه به موقعیت خاص جغرافیایی از جمله مولفه‌های امنیتی، نظامی، گردشگری، زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی بسیار حایز اهمیت است و به همین دلیل باید سازگاری لازم بین کاربری‌ها، برقرار و متناسب با توان عرصه‌های ساحلی، مجوز فعالیت‌ها صادر شود. عدم توجه به این مسئله می‌تواند آثار و پیامدهای نامطلوبی را بر این عرصه‌ها تحمیل کند و بسیاری از قابلیت‌ها و توانمندی‌های این عرصه‌ها را تحت شعاع قرار دهد. متأسفانه عدم توجه به این مسئله باعث بروز مشکلات زیست محیطی و اجتماعی متعددی در سواحل کشور به ویژه سواحل شمالی شده که در چند سال اخیر به عنوان یکی از مسایل اساسی مطرح بوده است. بر این اساس و با توجه به مسایل پیش گفته، ضرورت توجه به این مناطق و اقدام عاجل برای سازماندهی آن‌ها، ضرورتی دو چندان می‌یابد. در این مقاله به بررسی و شناسایی مشکلات موجود در رابطه با سواحل شمالی و جنوبی ایران پرداخته شده است.

کلمات کلیدی: قوانین، سواحل، معیارها، مشکلات مناطق ساحلی

۱. مقدمه

مناطق ساحلی در سراسر جهان از جنبه‌های تاریخی در زمره مناطقی قرار می‌گیرند که به دلیل وجود منابع غنی، همواره در معرض بیشترین بهره‌برداری‌ها قرار دارند. طی دهه‌های اخیر بهره‌برداری نادرست از این منابع ارزشمند، اغلب مناطق ساحلی جهان را با وضعیتی بحرانی و خطرناک مواجه ساخته، به گونه‌ای که فشارهای وارد بر آن‌ها از ظرفیت تحمل زیست محیطی آن‌ها فراتر رفته است. افزایش جمعیت، بهره‌برداری بی‌رویه از منابع، آلوده‌سازی مناطق ساحلی، توسعه فعالیت‌های ناسازگار با محیط و عدم هماهنگی بین فعالیت‌ها در نوار ساحلی از مهمترین دلایل ایجاد فشار بر این مناطق هستند. مجموعه مسایل و مشکلات یاد شده، بسیاری از کشورهای جهان به ویژه کشورهای توسعه یافته را بر آن داشته است تا ضوابط و مقررات گوناگونی را برای استفاده بهینه از این عرصه‌ها تدوین و اجرا نمایند، به نحوی که اجازه استقرار کاربری‌های مختلف از سوی بخش‌های خصوصی و دولتی تنها با رعایت این ضوابط و مقررات امکان‌پذیر است [۱].

در این مقاله ضمن بررسی جنبه‌های مختلف قانونی اراضی در مناطق ساحلی و همچنین مشکلات موجود در سواحل ایران، به دست‌بندی این مشکلات و مسائل از منظر مدیریت یکپارچه‌گی جدید سواحل و رتبه‌بندی آن‌ها پرداخته می‌شود.

۲. بررسی قانونی اراضی در مناطق ساحلی از منظر مالکیت

الف: اراضی مستحدث: طبق ماده ۳ "قانون اراضی مستحدث و ساحلی" کلیه اراضی مستحدث متعلق به دولت است و اشخاص حق تقاضای ثبت آن‌ها را ندارند. در صورتی که نسبت به اراضی مذکور درخواست ثبت شده باشد، آن درخواست باطل است.